

Başvuru Numarası : 2021/1030
Toplantı Tarihi/Sayısı : 1.12.2021/4
Karar Numarası : 2021/309
Başvuran : ...
Başvuran Vekili : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın engelli kadrosunda görev yaptığı bankadaki iş akdinin haksız olarak feshedildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran, 2017'den beri özel bir bankada engelli kadrosunda görev yaptığını; pandemi döneminde sağlık durumu gerekçe gösterilerek evden çalışma kapsamına alındığını fakat banka tarafından sağlanan internetin kendisine havale edilen işleri yapabilmesi için uygun olmadığını, bu nedenle çalışmalarını istenilen performansta sürdüremediğini; söz konusu durumu ilgililere aktarmasına rağmen herhangi bir çözüm üretilmediğini, ilerleyen süreçte, statüsünün maaşında azalmaya neden olacak şekilde düşürüldüğünü ve 17 ay boyunca işten çıkarılma endişesi ile çalışmalarını sürdürdüğünü, 24.09.2021 tarihinde kendisine verilen işleri gerektiği gibi yerine getirmediği ve performans düşüklüğü gerekçesiyle iş akdine son verildiğini; iş akdinin feshinden sonra arabuluculuğa başvurduğunu belirterek mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Eşit davranma ilkesi" başlıklı 5'inci maddesine göre: "*İş ilişkisinde dil, ırk, renk, cinsiyet, engellilik, siyasal düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep ve benzeri sebeplere dayalı ayırım yapılamaz (...)*"

4. Mezkûr Kanun'un "Fesih bildirimine itiraz ve usulü" başlıklı 20'nci maddesine göre: "*İş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildiriminden tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde işe iade talebiyle, İş Mahkemeleri Kanunu hükümleri uyarınca arabulucuya başvurmak zorundadır. (...)*"

5. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "Dava şartı olarak arabuluculuk" başlıklı 3'üncü maddesine göre: "*(1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır (...)*"

6. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "*(1) Herkes hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefî ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.*" şeklinde hükme bağlanmıştır.

7. Mezkûr Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinde: "*(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ;(g) ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek;(...)* (i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması

kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" hükmü yer almaktadır.

8. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinde: "(1)Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar grdği iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) .. (5) 4857 sayılı Kanununun 5 inci maddesi kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvurular, 4857 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında belirlenen şikyet usulleri izlendikten sonra herhangi bir yaptırım kararı alınmadığı hllerde yapılabilir." (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." ifadesine yer verilmiştir.

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "4857 sayılı İş Kanununun 5'inci maddesinin kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvurular" başlıklı 41'inci maddesinde: "4857 sayılı İş Kanununun 5'inci maddesi kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvurular, 4857 sayılı İş Kanunu ve ilgili mevzuatında belirlenen şikyet usulleri izlendikten sonra herhangi bir yaptırım kararı alınmadığı hllerde yapılabilir." denmektedir.

10. Söz konusu Yönetmelik'in "n İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir." hükmünü haizdir.

11. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: "(1) n inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) n inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." şeklindedir.

IV. DEğERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, zgrlğinden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu erevede Kurum, ayrımcılık yasağı hakkındaki ve ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvuruların inceleyebilmektedir. Anılan Kanun kapsamında, ayrımcılık yasağının ihlalinden zarar grdğini iddia eden ya da zgrlğinden mahrum bırakılan veya koruma altına alınan ve bu kapsamda herhangi bir hakkının ihlal edildiğini iddia eden herkesin Kuruma başvurması mümkündür.

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'inci maddesinin 5'inci fıkrasında ve Kanun'un Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 41'inci maddesinde, İş Kanunu'nun 5'inci maddesinin kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvuruların, İş Kanunu ve ilgili mevzuatında belirlenen şikyet usulleri izlendikten sonra herhangi bir yaptırım kararı alınmadığı hllerde yapılabileceği düzenlenmiştir.

15. Başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde; başvuranın iş akdinin feshinden sonra 4857 sayılı İş Kanunu'nda yer alan şikayet usulleri çerçevesinde arabulucuya başvurduğu, ancak arabuluculuk son tutanağından anlaşmaya varılamadığı tespit edilmiştir. Öte yandan arabuluculuk, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 3'üncü maddesine göre bir dava şartı olup dava sürecinin henüz sonuçlanmadığı; bu nedenle 4857 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde öngörülen şikayet usullerinin tamamlanmadığı anlaşılmıştır.

16. Başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat ile birlikte değerlendirildiğinde, başvurunun 4857 sayılı İş Kanunu kapsamındaki başvurulardan olduğu inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 01.12.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Alişan TIRYAKI
II. Başkan

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi